

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat na teden.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, poštni predal šte. 168.

Naslov za telegrame: »Napreje, Ljubljana.

Čekovni račun šte. 14.398.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.

Oglasi:

Prostor 1x55 mm 60 par. Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se
ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VII., šte. 27.
Četrtkova
»Naprejeva« številka
Izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo
Kmetko-delavske zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

Politična nevtralnost sindikatov in marksizem.

Sindikalisti — jugoslovanski in drugi — neprestano citirajo v polemiki s socialnimi demokrati (komunisti) Karla Marksa, njegovo kritiko Prudonistov, ki so v polovici prošlega stoletja omalovaževali delavske zveze in njegov razgovor s Kamanom, voditeljem kovinarjev v Nemčiji leta 1869, ko so se profesionalne zveze začele preurejati v strokovne in razredne. Pa pravijo, evo tudi vaš učitelj in znanstveni utemeljitelj socializma (komunizma) Karl Marks, je bil odločno za strankarsko nevtralnost (neodvisnost) sindikatov.

Tako trditev postavlja tudi »Radniško jedinstvo« št. 19, v uvodniku »Karl Marks i sindikati«, ki predstavlja kratek izveček iz predavanja Ž. Milojkovića, lastnika tega lista na konferenci Udruženja studenata marksista leta 1924 v Beogradu.

Karl Marks bi se gotovo v grobu trikrat od svete jeze obrnil, če bi doznal, da se propagatorji politične nevtralnosti sindikatov pozivajo na njega, znanstvenega utemeljitelja socialistične politike in aktivnega sodelavca I. Internacionalne, ki je bila eminentno politična institucija. V resnici bijejo pristaši parole nevtralnosti sindikatov v obraz logiki, ko trdijo na eni strani, da je Marks bil odločno proti delitvi socialističnega pokreta na dva ali več delov, na ekonomski in politični, da je istodobno zahteval, da bodi razredni boj eden in nedeljiv — a na drugi strani — da morajo biti sindikati politično nevtralni.

Politična — ali kar je v današnjem

času strankarska nevtralnost — sindikatov znači, da so sindikati nevtralni napram političnim vprašanjem časa, da so nevtralni napram političnim strankam, ki dajejo odgovore (parole) na vsakodnevna politična vprašanja. Na takem trilem čisto demagoškem in malomeščanskem temelju, naj bi počivalo edinstvo sindikalnega pokreta!

O strokovnem pokretu je razpravljal že kongres I. Internacionalne v Ženevi leta 1866. Zapisnik Generalnega sveta o vprašanju delavskih (strokovnih) zvez, o njihovi prošlosti, sedanosti in bodočnosti, ki ga je sestavil K. Marks, pravi med drugimi sledeče: »V bodočnosti morajo strokovne zveze, poleg vsakodnevne borbe proti kapitalističnim pritiskom, zavedno delovati kot organizacijski centri delavskega razreda v njegovem stremljenju k velikemu cilju popolne osvoboditve. Oni morajo podpirati vsako, k temu cilju težeče, socialno in politično gibanje.«

Torej že leta 1866, ko so se pojavljali šele prvi začetki zavedne, socialistične, delavske politične organizacije, in ko so strokovne zveze bile edine pomembne delavske organizacije, je bil Marks in cela I. Internacionalna odločno proti politični nevtralnosti sindikatov.

Prihajati danes ravno čez 50 let s to parolo med delavce ne znači nič drugega, ko vnesti v delavstvo še večje zablode, ustvarjati še večji kaos — ki koristi samo kapitalistom.

Internacionalni delavski pokret danes je popolnoma drugačen kot pred 50 leti. Danes obstojajo mnogomilijonske internacionalne politične in strokovne zveze. Najštevilnejša internacionalna strokovna organizacija je takozvana amsterdamska ali socialistična, ker sodeluje in se naslanja, na londonsko socialistično (politično) Internacionalno. To je en faktor, s katerim mora vsako delavsko gibanje računati, biti napram njemu ne nevtralno, temveč javno politično opredeljeno. Drugi faktor je Rdeča strokovna mednarodna zveza v Moskvi, ki sodeluje in se naslanja na politično mednarodno organizacijo: komunistično Internacionalno. Tretji internacionalni faktor, čeprav najneznatnejši so krščansko socialne delavske strokovne zveze, ki podpirajo krščansko socialno politično stranke. Te tri internacionalne so faktorji, napram katerim mora zavzeti vsaka delavska organizacija javno svoje stališče, se torej politično opredeliti v svojem programu in v svojih resolucijah.

Poleg teh internacionalnih zvez obstojajo se nacionalne sindikalistične organizacije, posebno močne v Ameriki in v latinskih deželah. Toda tudi te sindikalistične organizacije niso politično nevtralne, temveč podpirajo enkrat eno, drugič drugo politično stranko.

Politična ali strankarska nevtralnost je torej puhla fraza, ki nima z marksizmom ničesar skupnega, temveč je že po svojem bistvu eminentno protimarksistična, neznanstvena, puhla in prazna, tipično malomeščanska, špispurgerska.

Najnovejši poborniki te publice s svojim praktičnim delom pobijajo svoje teorije in svoje parole. Grupa »Ujedinjenje«, ki so jo osnovali prijatelji Ž. Milojkovića, predstavlja sama politično organizacijo. Ako morajo biti sindikati politično nevtralni, čemu se sindikalisti okoli »Radniškega edinstva« politično organizirajo? Oni sami čutijo potrebo ožje organizacije, zveze najzavednejših članov, ki so organizirani v strokovnih zvezah.

Parola politične (strankarske) nevtralnosti, ki jo je sprejel kongres »URSS«-a v Beogradu, ne samo, da ni združila delavski razred, temveč ga je še bolj razdelila in razklala. Vsaka zabloda dela razkol v delavskem razredu. Ta razkol se je pokazal že po pol letu v najlepši luči. S. P. J. se je podelila v tri struje: ena je za politično nevtralnost, druga je za politično in strokovno enotnost, tretja je za politično nevtralnost samo napram komunistom. Ravnotako se je razklala Neodvisna delavska stranka. Tam je ena struja, ki je za politično nevtralnost sindikatov samo napram S. P. J., druga, ki je za politično in strokovno enotnost delavskega pokreta, a tretja ki bi imela najraje čisto komunistične sindikate. Vsem tem 6 nastalim strujam se je pridružila še grupa »Ujedinjenje« ki smatra, da morajo biti sindikati nevtralni napram S. P. J. in napram N. D. S., a morajo sodelovati z grupo »Ujedinjenje«.

Parola politične strankarske nevtralnosti sindikatov izkoriščajo torej vse politične klike, ki nimajo dovolj zavednih članov, ki bi vzdrževali strankarski tisk in aparat sami. Te

Pregled organizacij JSDS in KDZ od decembra 1925 do maja 1926

(vpoštevajo se samo člani, ki so plačali prispevke, in organizacije, ki so obračunale centralnemu tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani).

Zaporedna šte.	Stalna šte.	Organizacije	Člani „Sluge“ 17. februarja 1926	Stalni, javni naročniki „Napreja“	Rednih članov je bilo					Zamudniki	Prispevki teh zamudnikov		1926 v mesecu v. rednih članov	Izmed teh članov so zadnji mesec plačali po Din																	Centralno tajništvo je prejelo:																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
					1925—1926						Din	p																			pristopnine	70% progres. davka		Din	p																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
					XII.	I.	II.	III.	IV.																							skupaj	Din			p																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
														2	3	4	5	6	8	10	12	15	20	25	30	40	50	75	100	nad 100							Din	p																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
1	1	Bizeljsko	2	—	27	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

klike skušajo pod masko politične nevtralnosti izkoriščati sindikalni pokret delavstva, posebno pa še sindikalne blagajne in sindikalne funkcije, da bi svojim političnim strujam dale pomembnost, ki ne odgovarja njihovu političnemu delu ali bolje brezdelju.

Parolo politične nevtralnosti pa najboljše izkorišča kapital in kapitalistične stranke. Odkar je kongres »Urssa« proklamiral to parolo, so se oddahnili kapitalisti. Pričela se je redukcija delavstva v množicah, znižavanje plač, dela se ne zakonitih 8 ur, temveč po mnogih podjetjih in obratih po 12, da celo 14 ur. Zakon o zaščiti delavstva se nikjer ne izvaja. Delavstvo pa, ki ne more danes v SHS, kjer je ena tretjina industrije pod državno, torej politično upravo, verjeti bajki politične nevtralnosti, zato zapuša sindikate, ki so proklamirali to publico za temelj zedinjenja ter trumoma prestopa v radičevske, radikalne in demokratske politične organizacije.

In sindikati gledajo na redukcijo, na znižavanje plač, na daljšanje delavnika, na persekucije kapitala, na izigranje socialne zakonodaje — brezdelno. Odkar je proklamirana politična nevtralnost, »Urss« ni izvedel niti ene dostojne, razredne uspešne akcije.

Razredni boj v današnji dobi, ko se v internacionalnem razmerju bije odločilni boj med Delom in Kapitalom, nikakor ni tako enostaven, da bi ga mogle voditi same strokovne organizacije, pa četudi bi one temeljile na socialdemokratskem programu, kaj šele uboge »Urse«, kjer je včlanjeno kar leže in gre, celo organizacije, ki pospešujejo in podpirajo s štrajkom kapitalistični kartel!!!

Razredni boj v današnji dobi, ko se bije odločilni boj med mednarodnim Delom in Kapitalom, mora biti pred vsem v skladu z internacionalnimi programi. Politično nevtralnost sindikatov pa v praksi in teoriji odklanja tako 3. kakor 2. internacionala. To parolo usvaja samo bela, kapitalistična internacionala, mednarodni kapital povsod podpira in pospešuje to parolo.

Razredni boj je danes leta 1926, v dobi splošne volilne pravice, socialne zakonodaje, v dobi vedno rastočega državnega kapitalizma, posebno pa še v SHS, kjer je pod državno upravo tretjina industrije ter ogromna druga podjetja, eminentno političen. To moramo vsakemu delavcu naravnost povedati. — Ni vseeno za delavske mezde, če vlada birokratični centralizem, ki ogroža industrijo v pokrajinah. Ni vseeno za delavstvo, ako carine dušijo z draginjo njega in njegovo družino. Ni vseeno za delavske in nameštenske plače, ako kraljuje v Beogradu korupcija, ki grabi milijarde državnega denarja, ter jih troši v luksuzne, neproduktivne svrhe.

Ni vseeno, kakšne stranke vladajo v državi. To zadeva vsakdanji kruh delavca. Stranke imajo različne programe: ene so za carino, druge proti, ene ščitijo beograjski centralizem, druge ga napadajo, ene gonijo korupcijo celo iz svojih vrst, druge od korupcije živijo.

In vi gospoda tkzv. marksisti hočete, da so delavski sindikati nevtralni napram vsem strankam! In pravite,

da je bil K. Marks za politično nevtralnost!

Tudi poslednji nepismeni madejski delavec v take publice in zablude ne more verjeti, ker ga življenje uči ravno nasprotno.

Mi pristaši marksizma in socialne proletarske demokracije pravimo: Uspešen razredni boj v današnji dobi more vojevati po socialističnih (marksističnih načelih) samo internacionalna socialna proletarska demokracija, pod katero razumemo združenje vseh razredno zavednih, revolucionarnih strokovnih, političnih, kulturnih, gospodarskih in državnih proletarskih organizacij.

Din 85.- je carine za te čevlje
„VOIKA“ ne plača nič carine, ker sam izdeluje, zato samo:

Din 159.-

in damski ševro edino pri
„VOIKA“ Ljubljana.
Razpošilja se tudi po poštne povzetju

Borba za boljši kruh.

(Misli o vzgoji.)

Ko otrok toliko doraste, da se je mogoče z njim pogovarjati, se začne kmalu pogovor o kruhu. Večidel se zgodi, da je proletarec že kot otrok prisiljen zapustiti od narave prejeti talent in si iskati kruh s talentom, katerega nima. Ni govora, kakšen poklic bo primeren njegovim zmožnostim. Starši vzgajajo otroke povsod, tako v mestih kakor na deželi večinoma enostransko. Človek je resnično srečen le v onem poklicu, katerega se prime z veseljem in ga izvršuje z ljubeznijo. Naloga proletariata je torej, urediti svoje organizacije tako, da bodo vzgajale svoje člane v duhu spoštovanja do vsakega potrebne dela. Geslu »delu čast in oblast« moramo najprej med seboj priporiti veljavo. Potem se bodo nehala ugibanja, kako pripomoči otrokom do boljšega kruha, ker bomo jedli vsi dobrega.

Koliko je na svetu nesrečnikov, ki imajo na razpolago sredstva, s katerimi bi si lahko utesili mnogo želj, a vendar ne uživajo, ker ne znajo živeti! Tudi oni ne znajo živeti, ki imajo volčji apetit, pa jim nič ne zaleže. Te vrste nesrečniki uživajo dober kruh tako neumno, da zbolijo pri tem.

Da je na svetu preveč ljudi in radi tega premalo živeža, je velika zmota, katere proletariati ne odstranjuje pravilno. Že Mojzsova povest o Kajnu in Abelu priča za to zmoto, ki obstoja že iz onih časov, ko ni bilo pomankanja živeža, ker svet še ni bil mnogo obljuden. Človek si je jemal hrano, ki mu je dišala, kakor živali, ki še danes ne vedo, da se kuha hrana radi pokončavanja škodljivih,

v jestvinah se nahajajočih bacilov. Humorist bi kmalu trdil, da je ubil Kajna Abela radi tega, ker so bile Ablove ovce škodljive njegovim vrtnim pridelkom. Torej tudi takrat ni bilo poskrbljeno za dober kruh, ki bi bil prvim ljudem nemoteno teknil. Torej je Abel v bistvu starejši morilec nego Kajn, ker je pričel prvi živeti na način, da je jemal ovcam življenje.

Judovska zgodovina je bogata na dogodkih, s katerimi lahko primerjamo današnje zmote. Vedno so se godili veliki zločini in velike pomote radi tega, ker so bili ljudje napoteni k napačnemu pojmovanju družabnega življenja. Pogosto je slišati nauk o maščevanju, ki ni nauk proti hudobi, ampak nauk zoper dobre lastnosti. Maščevanje prinese otrok s seboj na igrišče, v šolo, delavnico, mladenič k vojakom, v tovarno, pisarno in povsod, kjer se dela. Vodilni organi nečejo poznati škodljivosti takih nauk. Kdor ima veselje v maščevanju, ima tudi naslado v slabem nasvetovanju. Zadoščenja ne poučujejo tako, da bi poučevali pravilno, kako se naj izobražujemo za uspešno borbo za svoje pravice. Mnogi med nami niti ne vedo, zakaj so preganjani, čeprav so žrtve od roda do roda. In komur manjka izobrazba, ne dobi nikoli dobrega kruha.

Nujno je tudi, da morajo vzgajati organizacije člane v tem, da bodo imeli zanimanje za poravnavo sporov pred zborom takih ljudi, ki so v stanu razsvetliti zatemnelo mišljenje nesrečnikov, kateri trpi, gnan od maščevalne misli, in vznemirja druge, sebe pa žene v hudodelstvo. Kdor v malem ni spravljen, bo toliko nevarnejši, ako mu bo kdaj zaupano večje delo. Čim bolj postaja eksistenčno trdnjše, tem bolj je trmast in hudoben. Take ljudi bi bilo treba brez ozira vzeti iz javnosti v zavode, kjer bi toliko časa bili zaposleni po svojem talentu, da bi jih docela minula maščevalnost. Tako pa je premnogokrat marsikateri prisiljen, pustiti delo na njemu ugodnem mestu, ker se mora umakniti maščevalcu, zlasti če ima mogoče celo ukazno moč nad njim. Tečen kruh postane takemu revežu naenkrat slab.

Velik vzrok našega preganjanja je nepravilno poučevanje in pojmovanje zgodovine. Ne učijo namreč zato in tako, da bi vadili pravilno spoznavati preteklost, temveč predavajo nam na tak način, da se goji in vcepilja, kar bi se moralo zadušiti. Zato mnogi ne morejo naprej, ker so tako vzgojeni, da morajo sovražiti one, s katerimi imajo popolnoma sorodne duše — in navsezadnje še ta ironija, da je to »plemenito viteško junaštvo«. Kadar bo večina proletariata pravilno razumevala zgodovino in lastne skušnje, bo manj »ljudstva« in tisto bo bolj izobraženo, torej svobodnejše. Spoznalo bo, da se skrivajo naši najbližji sovražniki v naših lastnih strasteh. Pogum bo potem močnejši kakor dandanes, ker bomo zmorni, razkrinkati prav vsakega špekulanta.

Mi se moramo sami pripravljati in začeti vzgajati rod, ki bo imel pravično vlado. Pravna oblast vladanja in kaznovanja se ne bo izrabljala za hujkanja k nemiru, zasramovanja bodo nehala. Kali za nove vojne in

krvave pravde bodo uničene in če se bodo še pojavile vroče betice, bo poskrbljeno za take zavode, v katerih jim bo dana priložnost družiti se s so-mišljeniki brez nevarnosti za druge ljudi. Pometati bo treba s čistimi metlami, ne pa jih namakati v staro blato in mazati z njimi v novih razmerah. Nobeden naj se ne ustraši začetak! Kdor se prične vaditi v dobrem, v dobrem tudi napreduje, kolikor ima pač zmožnosti.

Misel ali volja je dobra le tedaj, ako nobeni dobri stvari ne škoduje. Kakor riže slabotna, a sveža in zdrava koreninica po nezrahljani zemlji, tako se vseljuje tudi dobra ideja v vseh dobrih ljudeh, čeravno so podvržene strastem, ki prično potem pojemati.

Osební kult se mora čimprej odpraviti. Kakor so se svoječasnó farizeji sklicevali na Abrahamovo potomstvo in s tem dokazovali svojo upravičenost, da so silili druge k poslušanju, tako traja slična pededovanja hudobija še danes. Osebe lahko registriramo in jih predočujemo za zgled, ne smemo jim pa prisojati in dajati časti, kakor se dela v palačah, templjih, cerkvah in podobnih splotjih. Vlada potrebuje nesebičnega načelnika, ki mora tudi izobčevati sebične upravne člane, vsi skupaj pa morajo dejansko ljubiti ljudstvo, ki mora imeti priliko in čas, pričuti se in spoznati način in potrebo vladanja.

Danes še vlada mnenje, da se more in mora gnati vsak posameznik zase za boljšo bodočnost. Ne kmet, ne obrtnik, sploh nobeden ne more toliko pridelati s pridnostjo, da bi imel zadosti, ker več ko imaš, tem več ti vzamejo — dokler nisi sam v vrstah onih, ki jemljejo. Zato se brigajmo vsi, da damo vsakemu delu enako spoštovanje, da ne bo kdo zaničevan radi po sedanjem mnenju slabšega poklica. Potem bo užival vsak dober kruh. Kdor si ga bo pridelal kot ročni delavec, ne bo v strahu, da mu ga oropajo, a drugi, ki bo duševno vodil, ne bo imel poželjenja in možnosti do tatvine, ker mu bo to s kontrolo od spodaj nemogoče.

Ne bo več slišati, da se je v domači družini dobro vzgojeni otrok potem v tuji hiši pokvaril.

V dosedanjih razmerah se hudobno opravilo pogosto prav dobro plača. V starem času, ko ni bilo dovoljeno razgaljati hudobnežev iz »višjih krogov«, so jih spreminjali v povestih v živali, zato so basni prav poučne, če otrok ve, kako so nastale.

V naših družinah in družbah se mora udomačiti petje. Kjer pojejo, in to brez alkohola, tam je pravo veselje do vsega dobrega. V petju se bomo najlepše našli in najlažje razumeli. Pravi pesniki in pevci so bili vedno najboljši vzgojitelji narodov. Kakor na orgljah vsi glasovi tako moramo biti tudi mi uglašeni v vseh strokah v medsebojnem spoštovanju, potem bo naše življenje in naš boj krasna melodija.

B. K.

Svoboden tisk je povsod odprto oko ljudstva, je utelešeno zaupanje ljudstva v samega sebe. Je brezobzirna izpoved ljudstva pred samim seboj in znano je, da je moč priznanja odrešujoča. Je duševno ogledalo, v katerem vidi ljudstvo samo sebe, samega sebe opazovati pa je prvi pogoj modrosti.

(Karl Marks)

Peter Grča:

Dreta in smola.

Dasi različni po spolu, starosti in pokredu, je vse trla skupna nadloga: bolezen; temu je bil razparan prsni koš, oni je imel na hrbtu zevajočo rano, tretji je bil kakor od granate ves razdejan, da ga je dreta z naporom vseh sil še komaj držala pri »življenju«. Špital, pravi špital, sem pozneje večkrat vzkliknil sam pri sebi, spomnivši se na to zalogo ranjencev in bolnikov. Kakšno tarkanje in vzdihovanje, če bi oživeli in začeli govoriti!

Morda bi vstali in se združili brez razlike na narodnost, vero in politično pripadnje zoper svojega skupnega sovražnika! Kakšen triumf solidarnosti bi bil to, še večji od zedinjenja sindikatov. Tako so pa reveži molčali, kakor da leži nad njimi mōra obznane.

Preden je mojster Rudelj čevlje prevzel, jih je večje pregledal in pretipal,

obračajoč jih v roki na vse strani; presodil je natanko kakovost usnja in dela, pa tudi starost vsake zakonske dvojice. Sodba je veljala ranjencema in lastniku, če je ta predolgo odlašal s poklicanjen zdravniške pomoči. Pri gosposkih škarpah je bila sodba navadno drugačna, krepkejša — sicer so pa ti prihajali bolj poredko, če jih je bil prej kak kolega mojstra Rudlja odklonil, češ, da niso več za popravilo.

Starejši izmed paglavcev smo pisali mojstru Rudlju na podplate s kredno imena nesrečnih lastnikov, tupatam še bolj čudna od onih v litanijah vseh svetnikov. Raznih iksov, ipsilonov, dvoglasnikov in samoglasnikov-dvojčkov drugaga za drugim takrat še nismo poznali. Mojster Rudelj nam je take zagonetke razložil kakor je vedel in znal, mi pa smo ga imeli za še bolj učenega od našega gospoda učitelja z dolgimi brki in še daljšo brado. Njegovo veljavnost je povzdigovalo v naših očeh tudi to, da je

nosil križ v uniformi z bogatimi srebrnimi našivi, dočim je bil gospod učitelj samo enkrat v letu pri procesiji, pa še takrat je nosil cilinder samo v roki, gospod Rudelj pa je nosil križ pokrit.

Imenom je pozneje sam dodal številke kot viden izraz vrednosti svojega dela. Čitati in pisati ni znal, med ministranti pa je bil svoje dni prvi in tudi na številke se je razumel kakor malokdo. Vsa njegova literatura so bile Blasnikova Velika pratika in sanjske bukve s podobami. Poleg otročajevo so bili njegovi redni obiskovalci vsi, ki so želeli, da jim razloži sanje in pove številke za stavo. Številke, ki jih je sam stavil in tiste na podplatih so bile pa njegova poslovna tajnost, ki je ni razodel nikomur. Loterijske riskonte je hranil sam v omari, numerirane čevlje pa njegova žena v velikem zaboju v kuhinji, kjer jih je tudi izdajala in jemala denar, kolikor so ljudje takoj plačali.

Drugače dobrodušen in babjeveren,

pa je bil mojster Rudelj grozanski, kadar je vihtel svojo kneftró nad nami paglavci, ki smo ga radi dražili. Najpogostnejša sporna točka so bile postolke in kavke, ki je imel vedno po dve. Kneftró je imel poleg sebe na desni, da mu je bila pri roki. Ze stara in oguljena je ležala na tleh, zvita kakor gad. Od naših prednikov, tedaj že v višjih razredih in drugje, je podedovala čudno ime »Paragraf«. Rudljevega paragrafa smo se vsi bali; kdor ga je bil enkrat okusil, ga ni več mikalo še priti z njim v d. t. tiko.

(Dalje prih.)

„Brezalkoholna produkcija“

Lj. bljana, Poljanski nasip 10/34

pošlje vsakemu naročniku Napreja zanimiv cenik brezalkohol. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za domačo obrt in industrijo
v vseh opremljenih

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezenju brez-
plačen - Večletna ga-
rancija - Delavnica
za popravila - Nizke
cene, tudi na obroke

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika

Razno.

r Do krvavega spopada med policijo in orjunaši je prišlo na Vidovdan, t. j. 28. junija v Ljubljani. Tega dne dopoldne so orjunaši odkrili v Trbovljah spomenik onim svojim trem tovarišem, ki so padli pri znanem napadu 1. junija 1924, popoldne pa so prišli v Ljubljano, kjer so imeli popoldne razvite prapora Orjune za št. Peter-Vodmat. Popoldne okoli 6. ure zvečer so prikorakali vsi v spremstvu dvema godbama in zastavami v mesto, hoteli so iti že tedaj skozi Šelenburgovo ulico, kjer se nahaja italijanski konzulat, a jim je policija to zabranila, nakar je ves spored krenil po drugih ulicah nazaj v šentpetersko vojašnico, kjer so imeli veselico. Približno ob 7. pa se je pojavil na Marijinem trgu precej močan oddelek orjunašev, oborožen z revolverji in vojaškimi čeladami in je korakal proti Prešernovi ulici, torej proti italijanskemu konzulatu. Približno sredi te ulice jim je zastavil pot oddelek policije. Prišlo je do prerokanja in prerivanja, policisti so začeli mahati s pendreki, kmalu nato je padel prvi strel iz revolverja, ki mu je sledilo precej živahno streljanje, približno 60 do 70 strelcev. Ranjeni so bili 3 policisti in menda 7 orjunašev, nevarno ranjen ni bil nihče. Orjunaši so kmalu odnehali, zbežali in se poskrili, ko so tekli po frančiškanskem mostu, so pometali nekaj revolverjev v Ljubljano. Policija je nato s pomočjo orožnikov zaprla vse dohode do italijanskega konzulata, tako da vso noč ni mogel nihče na glavno pošto, v hotel »Slon« in kavarno »Emona«. Orjunaška veselica se je morala končati, čez 60 orjunašev je bilo aretiranih, ki so jih pa v torek zjutraj večinoma izpustili. Ljudi se je seveda polotil nemir, predvsem tujce, ki so prišli na velesojm. — Vodstvo Orjune je izdalo poročilo, v katerem pravi, da orjunaši niso hoteli spora, temveč so hoteli na velesojm, da jim velesojmska uprava potrdi, da so obiskali velesojm. Poročilo policijske direkcije pa jih postavlja na laž, pravi namreč, da so aretirani orjunaši sami izpovedali pravi namen, ki so ga imeli: da operejo svojo čast, ker so se prvič policiji uklonili. Prav tako pravi vodstvo Orjune v svoji izjavi, da so prvi streljali policisti, policijsko poročilo pa to trditev zavrača in pravi, da so prvi streljali orjunaši. Ljubljanski spopad je imel za posledico, da je vlada razpustila vse organizacije Orjune na Slovenskem, v drugih pokrajinah države pa orjunaši ne smejo več nositi orožja. — O Orjuni in orjunaših smo pisali že dovolj, ne moremo pa, da ne bi ob tej priliki spomnili zopet vso javnost na Fakinov slučaj. Kdaj bo prišla kazen za to žrtev orjunašev?

r Nettunske in beograjske konvencije, t. j. pogodbe med našo in italijansko

vlado, ki urejajo večinoma zasebnopravne medsebojne razmere, so nekaj dni pred spopadom med orjunaši in policijo razburjale ljubljansko javnost, zlasti akademsko mladino. Protestni shodi so bili prepovedani, vendar se je zbralo nekaj mladih ljudi in pendreki so peli. Kaj vse obsegajo te konvencije, menda niti poslanci ne vedo natančno, čeprav so glasovali nekateri zanje, drugi pa proti njim. Zvedelo se je pa, da dovoljujejo menda okoli 20.000 italijanskim delavcem naseliti se v državi SHS. To je seveda velikanska nacionalna in socialna nevarnost za jugoslovanske delavce posebej in za vse naše gospodarstvo sploh, so rekli naši kapitalisti in zlasti mladina, ki poseja visoke šole, je v svojem velikem idealizmu in pičlem znanju gospodarskih in socialnih razmer takoj protestirala proti tej nevarnosti. Tako zastrupljajo mlade ljudi, ki se zastrupljajo dajo: da naj preiskujejo različne duševnosti in duhovnosti, ko internacionalni kapital (n. pr. TPD) izrablja slovenske in jugoslovanske delavce, da pa naj protestirajo, kadar naj bi par tisoč lačnih italijanskih delavcev prišlo v našo državo kruha iskat. Zaenkrat je to sploh samo problem na papirju, kajti kakor je sicer resnično, da moramo najprej skrbeti za domače delavce, tako je jasno, da je treba odpraviti brezposelnost najprej v domači državi — a to »odpravljajo« n. pr. z izvozom naših rudarjev v Francijo! Tu naj mladina poseže vmes, a ne z demonstracijami, temveč s praktičnim delom skupaj z zavednimi delavci.

r Pendrek in mentaliteta (morale nimajo več) naših purgarjev. V torek popoldne — v ponedeljek zvečer so se stekli orjunaši s policijo — sta dva ljubljanska meščana na ulici komentirala dogodke prejšnjega večera, tako je sklepal naš sodrug, ki je slišal, kako se je mlajši izmed gospodov razburjal: Mlade napredne in patriotske ljudi (torej je mislil orjunaše) pretepajo s pendreki, kakor da so kaki komunisti! Itd. Torej »komuniste« bi bilo dovoljeno pretepati s pendreki, čeprav je sicer zdaj vsa Ljubljana proti pendrekom. Socialni demokrati se pač najbolje zavedamo, kako ponižujoč je pendrek v našem stoletju, pa vendar moramo priznati, da pendrek ni največja sramota, dokler je »dovoljeno« preganjati in pretepati one ljudi, ki jih ljubljanski purgarji imenujejo komuniste.

r Na Jeseničah je imela podružnica »Svobode« 20. junija razvite prapora, a je bilo baje vse prepovedano, češ, v pravilih o razviti prapora ni nič omenjenega. Baje je prapor tudi sam na sebi prepovedan, ker nosi — Marksovo sliko. Prejeli smo več dopisov o tem, od Jeseničanov in od sodrugov, ki so se iz drugih krajev udeležili. Iz vseh dopisov veje velika razburjenost, tako da ne moremo nobenega objaviti, ne glede na to, da nam tudi prostora primanjkuje. — Gotovo se delavstvo upravičeno razburja, če poslušajo in gleda, kako se drugim organizacijam ne morejo prepovedati niti počestne strelne vaje, kakor tudi klerikalei na isti dan lahko svoje orle razkazujejo — delavstvu pa se prepoveduje še razvite prapora in Marksova slika in sploh vsako gibanje. Vendar z razburjenjem ne bomo zmagali. Baš tako bo delavstvo spoznalo, da ga ne bodo rešile ne manifestacije, ne papirji, ne slike, tudi Marksove slike ne, ampak le njegov duh. Njegovega duha pa se bo delavstvo navzelo, če se bo pridno izobraževalo in izvrševalo to, kar za prav spozna, ne pa tega, kar mu posamezniki ob raznih prilikah na slavnostni način za prav pokažejo. V zavednosti je naša moč!

r Iz Mussolinije. Umorjenega s. Matteottija vdovo so obtožili, da je bila v zvezi s slaboumno Angležinjo Gibsonovo, ki je streljala na Mussolinija in ga

ranila na nosu. Nato so jo obdolžili, da je bila v zvezi z nameravanim Zanibonijevim atentatom na Mussolinija. O tem »atentatu« se bo najbrže prej ali slej izvedelo, da ni nič drugega ko fašistovska provokacija. Dokazati ji seveda niso mogli ničesar, a upali so, da jo bodo vsaj razjezili in da bo v jezi tako nesramnost imenovala s pravo besedo, kar bi zadoستovalo, da bi ji vzeli prostost in posredno tudi življenje. Namesto komentarja pa to. Neki fašistovski poslanec je vložil interpelacijo, naj se Mussolinijeva vlada potegne za ogroženo moralo, ker je v enem izmed rimskih ponočnih zabavišč neka plesalka nastopila premalo oblečena...

r Pozor! Ali še ne veste, da se je otvorila na Rimski cesti — Borštnikov trg »Brezalkoholna gostilna in okrepčevalnica«? V prostorih restavracije »Pod staro lipo.« Točijo se vsakovrstni sokovi, kot malinovec, borovničar, bezgovc, riber, črešnjev, višnjevec, limonov sok itd. Toči se tudi edino tam brezalkoholno vino — (vinski sok). Vse zadržano pristno, brez saharina in kemikalij.

Din 75.- znaša carina
za te čevlje.
»VOIKA« ne plača nič carine, ker sam
izdeluje, zato samo:

Din 198.-

fini Boks-kalf, nizki kakor visoki samo pri

»VOIKA«, Ljubljana.

Razpošilja se tudi po poštne povzetju.

NACIONALIZEM V TEORIJI IN PRAKSI.

Ne odgovarja resnici, da je podpisana tvrdka »Yerc« dala večja naročila tiskovin v inozemstvo, celo v Italijo, pač pa je res, da naša tvrdka ni nikdar oddala nikakih naročil tiskovin v inozemstvo, še manj pa v Italijo. Edino izjemo tvorijo manjša naročila, kakor »Sejmski Vestnik«, ki je bilo oddano slovenski tiskarni »Edinost« v Trstu. Mislimo, da s tem vršimo svojo nacionalno dolžnost, ako med nami in našimi zaslužjenimi brati ne postavljamo kitajskega zidu. Tudi ne odgovarja resnici, da bi naša tvrdka konsekvantno dajala v Italijo tiskati. Dala je samo tiskarno »Edinost« manjša naročila, dočim daje svoje naročila v mnogo večji meri tukajšnjim tiskarnam: »Jugoslovanska tiskarna«, »Učiteljska tiskarna«, »Merkur«, »Krmopolje« itd. — Ravnotako naši tvrdki ni ničesar znano o tem, da se slovenske knjige tiskajo na Dunaju in ni ona s tem tiskanjem v nikaki zvezi. Yougoslave Express Réclame Company, družba z o. z. v Ljubljani.

Delavski »parlament«

24. junija se je vršila seja upravnega odbora Del. zbornice. Čobal otvori sejo, pozdravi navzoče. Čita pravilnik Del. zbornice, da sme zastopati namestnik člana nadzorstva le, ako prvi odstopi. Pravi, da se danes Pevcu, ki zastopa Leskoška, plačajo potni stroški, če se to še enkrat zgodi, pa ne več. Prečita se zapisnik zadnje seje upravnega odbora in predsedstva. Čehu, ki je nastavljen v Mariboru kot poverjenik Del. zbornice, se zviša plača od 2000 na 2500 Din. Nastavi se nov uradnik v zbornici ter se mu plača začasno 100 Din na dan. Jugoslovanski strokovni zvezi se plača za popis brezposelnih okoli 500 Din. Arh

(Za vsebino tega popravka uredništvo ne odgovarja).

dobi za to, ker je poročal po revirjih o potovanju v Francijo Din 500, Makuc predlaga, da se Tokanu zviša plača od 2700 na 3500 Din, ker ima Kopač tudi 3500 Din. Dr. Milavec čita pravilnik Delavske akademije. Po tem pravilniku bodo zastopane v odboru Del. akademije vse organizacije, ki so v Del. zbornici, samo Kmetško-delavska zveza ne. Ustanovili bodo knjižnice, govorniške šole itd. Oslak poroča, da so se v Mariboru dogovorili, da pridejo v upravni odbor borze dela samo socialisti. To pa za to, ker mariborska občina tudi ni upoštevala manjšine. Narodni blok in kršč. socialisti protestirajo. Pride do bojnega glasovanja. Zmaga Oslak. Nastane hrup, ki se poleže šele, ko Oslak obljubi, da dobi JSZ predsednika. Pevce predlaga, da se za Šostanj, Velenje, Mislinje določi poročevalec Del. zbornice, pa naj bo iz katerekoli stranke. Svoj predlog ulemeljuje s tem, da vse delo, ki ga vršijo del. zaupniki za neorganizirane, morajo delati brezplačno; še znamke in papir morajo sami kupiti.

Gajšek od JSZ protestira proti temu, češ, da mora biti vsak organiziran. Nekdo se oglasi, da so štiri organizacije, k eni lahko gre vsak. Pevce ugovarja, češ, zakaj jih pa imate v pravilniku, če ni kritja zanje, za druge manj važne stvari pa. Predlog s. Pevca vsi soglasno odklonijo. Uratnik poroča, da so dobile organizacije spet za vsakega kandidata 1250 dinarjev kakor zadnjič in sicer: demokrati in nar. socialisti 13.750 Din, JSZ (klerikalei) 21.250 Din, Strokovna komisija 37.500 Din, Unija stavbinskih delavcev in Kmetško-delavska zveza skupno 2.500 Din. (Op. ur. KDZ ni dobila!). Vsaka organizacija mora do zadnjega julija poročati, kako je porabila ta denar, če tega ne stori, se ji vsako nadaljnje plačilo ustavi. Dalje je poročal, da ima ena sama francoska firma dovoljenje izvažati rudarje v Francijo. Trboveljska premogokopna družba, da bo dala 200.000 Din v izseljeniški fond. To da ve skoro zagotovo. Tega denarja se vsak brani. Ponudili so ga Pokr. pok. skladu, ki ga pa noče upravljati, sedaj ga bo najbrž prevzela Delavska zbornica. Oženjenim izseljencem da se delajo težkoče od vlade, samski pa, ki so izvršili aktivno vojaško službo, se naj javijo pri borzi dela v Ljubljani. — Seja se zaključuje ob 17. uri. — Kdaj bo že končno sklican plenum Del. zbornice?

Tekstilbazar

v Ljubljani

Krekov trg št. 10

prodaja

Modni batist meter po Din 5.—
— kambrik, krep in cefir meter po
Din 10.—, delen in piké meter po
Din 12 ter štofe za moške in ženske
po tako nizkih cenah kakor nikjer!

Iz stranke.

s Strankin tisk. Po nerodnosti je že v teh številkah »Napreja« izostala vrstica z datumom zaključka lista in številom izvodov. Na tozadevno vprašanje izjavljamo, da se ni nič izpremenilo. Čeprav je precej novih naročnikov, vendar tudi stari odpadajo, radi smrti, preselitve, nezaposlenosti itd. Zlasti v Trbovljah nam je položaj rudarjev odgrizel precej naročnikov. Včasih pa kak naročnik tudi obupa, ker pri nas še ni tako »velikih mas«, kakor pri drugih strankah. Te dni je neki Mariborčan odpovedal »Napreju«, češ, da je naroden na »Jutro«. Maribor

ZASTONJ v Ljubljano in domov

se pelje vsak, kdor kupi čevlje pri **C. Pollak d. d.**, detajlna prodaja na Dunajski cesti 23 (dvorišče), ker so cene toliko nižje

Zastonj auto-vožnja od sejma v detajlno prodajo

vsem, ki kupijo čevlje v naši Detajlni prodaji.

Razen tega pa še nagrade v vrednosti do 10.000 dinarjev, katere se bodo razdelile na kupone po določeni kombinaciji. Shranite kupone! Berite časopis!

CENE IZREDNO NIZKE!

Od 20 do 100 Din sandale vsake velikosti. Čevlji najmodernejših modelov — razen tega najcenejši. Ženske spange Standard od 120 Din naprej. Moški boks čevlji od 160 Din naprej. Pogledajte najprvo cene pri konkurenci in potem pridite k nam. Odprto od 6. ure zjutraj do 9. ure zvečer.

čani so sploh zelo vneti za razredni boj pri »Jutru«, to je menda posledica »ne-političnega« delovanja. Nihče nam pa še ni pisal, da se je naročil na »Delavsko Politiko«, vsak gre najbrž rajši kar naravnost k SDS, ne potrebuje posredovanja od SPJ. — Napredek v Mežici praviš, da bi se moral poznati pri »Napreju«? Ne. Prav malo je tam novih naročnikov, ker so večinoma vsi ti novi člani že dolgo naročeni na »Naprej«. Pri tem pa tudi niso vsi ti člani novi, ker se je med tem izvršila neka organizacijska izprememba, Podpeca je bila namreč prej organizirana v Črni, zdaj pa v Mežici, spada v mežiško občino. — Tako je razumljivo, da se število natisnjenih izvodov ni zvišalo, ampak je ostalo neizpremenjeno, 2.400 jih je bilo pri vseh zadnjih številkah, pri katerih število izvodov ni bilo natisnjeno. Gotovo pa je, da se bo s časom tudi tu poznal napredek. Marsikdo čita »Naprej« iz druge roke, da ga mnogokrat sploh ne vidi in da potem nima prave zveze in ne pozna vsega našega notranjega razvoja. Za take je »Naprej« težko razumljiv, zato tako počasi napredujemo. Treba bo več organizacijskega stika, ki bo odpravil take nedostatke — zavednejši sodrugi v debati z lahkoto pojasnijo, kar je kdo

pri čitanju prezrl. — Arbeiterzeitung se tiska v 90.000 izvodih. Velja okoli 30 Din mesečno (za Jugoslavijo 55 Din). Tak list je lahko velik in dober. A Dunaj sam ima dve tretjini naročnikov, 60.000, do čim jih je po vsej Avstriji in drugod po svetu eno tretjino, 30.000. Dunaj ima 2 milijona prebivalcev, vsa Avstrija pa 6 milijonov. — Na Dunaju ima socialna demokracija 300.000 vpisanih članov, a samo 60.000 naročnikov, tako smo čitali v članku »Proletarski in buržoazni tisk«, ki ga je spisal s. O. Eisinger za dunajsko »Bildungsarbeit« in ki ga je objavil v prevodu 12. junija tudi »Naprej«. Upravičeno se pritožuje s. Eisinger: »Samo vsak peti izmed onih, ki jih imamo vpisane kot sobojevnike, čita socialistično strankino glasilo, dočim čita velika večina meščansko časopisje!« Iz tega vidimo, kako so tudi na Dunaju ljudje brezbrizni, dasi ima stranka dunajsko občino v rokah in jo upravlja v veliko korist delavstva. Ljudje so duševno leni. K telesnemu delu jih življenje prisili, k duševnemu pa ne, ker nevedni ljudje ne znajo ceniti duševnega dela. Člani stranke so, a njenega tiska ne čitajo, njenega dela ne poznajo; samo po okolici svoji čutijo, da je ta stranka zanje koristna, idejno pa je ne razumejo in ji torej

s svojo agitacijo ne pomagajo. — Bolj zdravo se nam zdi razmerje pri nas, kjer imamo trikrat toliko naročnikov kakor članov. Najprej je treba razumeti, kaj stranka hoče, potem šele je mogoče biti njen član in delati za prospeh razreda po strankinem programu.

Dopisi.

Jesenice. V nedeljo 11. t. m. dopoldan ob 9. se bo vršil ustanovni občni zbor kluba esperantistov v dvorani L. Noča (pri Čebularju) na Javorniku. Vabljeni so vsi esperantisti in somišljeniki tudi iz okolič, vsi, ki se želijo učiti esperjezika, ali kakorkoli sodelovati za razširjenje te ideje. Dnevni red običajen. Vsi, ki razumete važnost esperantskega jezika, udeležite se in sodelujte. Za pripravljalni odbor: Anton Thaler.

CELJE. V celjski okolici smo že tako napredovali, da se tudi orožniki zanimajo za naše strankine znake. Pred par dnevi se je naš s. A. Goršek vračal domov v delavni obleki in s strankinim znakom na prsih. Srečala sta ga dva orožnika, ga ustavila, vprašala, kam gre in kak znak ima. Povedal jima je, da je znak člana soc. demokratične stranke,

na katerem je napisano, da je naša moč v zavednosti. — Vprašujemo se, ali mar hočejo pri nas tako začeti kakor v Macedoniji. Če naši orožniki že nimajo drugega iskati, naj nam brezposelnim dela in zaslužka iščejo.

CELJE. Tukajšnji kompromisarji se zelo jezijo, ker ne morejo več voditi svoje staro politiko. Že vsak otrok jim jo lahko tako pobije, da ne morejo več odgovarjati, tudi takozvanim nadsodrugom je že sapa pošla. Zato so se zmenili, da je najbolje, če z namí socialistimi demokrati sploh več ne govorijo. To je sedaj njih taktika. Jezi jih pač, ker se naši sodrugi ne bojijo ne desnice ne leve, temveč delajo brez jezikovanja na to, da dosežemo svoj cilj po poti, ki nam jo je začrtal Marks. Da, preljudi obljubkarji, delo bo rodilo našo zmago, ne pa obljube, ki pomenijo toliko, kakor starih babnic sanje.

Od časa do časa zmagujejo delavci, toda le mimogrede. Pravi sad njih bojev ni neposredni uspeh, temveč napredujoča združitev delavcev. - Karl Marks.

2. VII. 1926. — 2400.

Kadar pridete v Celje in predno nakupite manufakturno blago, moške in ženske izgotovljene obleke, olačce, suknje, odeje, srnjce, si oglejte velikansko zalogo blaga in izdelkov

„PRI AMERIKANCU“ - Glavni trg - pri farni cerkvi.

Tam se prodaja najceneje, ker ima lastno tovarno Obleka moška štofasta od Din 350— naprej. SPECIALITETA: Moška obleka, po meri narejena, z jamčeno pristno volno samo Din 550—, Cajgaste moške hlače, močne od Din 45— naprej. Barhant, flanela in vse drugo blago po najnižji ceni.

Velikanska izbira moških in ženskih štofov.

Oglejte si

„Pri Amerikancu“, Celje, Glavni trg 10 (pri farni cerkvi).

Nova trgovina
manufakture

Josip Šlibar

Nova trgovina
manufakture

Ljubljana, Stari trg, poleg Zalaznika

Cene:

Rjava kotenina Din 7-50, 10—, 18—
Bela kotenina Din 12—, 14—, 16—
Rjuhe Din 28—, 30—, 36—
Šifon Din 13—, 16—, 20—

Cene:

Gradel za hlače Din 15—, 26—
Gradel za modroce Din 35—, 45—
Juleti Din 18—, 20—
Odeje (kovrti) Din 180—, 290—

Cene:

Mizni prti Din 65—, 70—, 85—
Brisače Din 16—, 22—, 26—
Brisače, froirke Din 28—, 40—, 48—
Robci, ducat Din 70—, 90—, 120—

Ob sredah in sobotah prodaja oslankov.

Priporočamo tvrdko

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA, blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

Najugodnejši nakup

otroških majic, kopalnih hlač, nogavic, žepnih robcev, brisalk, klota, šifona, kravat, raznih palic, dežnikov, nahrbtnikov, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, Solingen škarij in nožev.

Na veliko!

Na malo!

Novo gosje perje

belo, nufano, 1 kg po 25— Kš
belo, cufano, 1 kg po 45— Kš
pošilja po povzelnju najmanj 4 kg
R. Freund, trgovina s perjem,
Praha I., Benediktská ulica 1.

SAMO ENKRAT

poskusite in kupili bodele vedno pristno angleško in češko suknjo, kamgarne, ševijole za moške in najnovejše volneno modno in perilno blago za spomladanske ženske obleke **po znižani ceni** v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik
Celje

Na željo se pošljejo vzorci

Postrežba solidna!

PERILO IN OBLEKE

platno, suknjo, plavino, volneno blago, nogavice, naramnice, robce, kravate, predpasnike, posteljno perilo, itd. kupite najboljšo pri tvrdki

I. N. Šoštaric

MARIBOR, Aleksandrova cesta šte. 13.

KOLESA

samo pri

Gorcu

Palača Ljublj. kreditne banke

Kdor inserira v drugih listih, v »Napreju« pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je kakšno

inseriratno politiko
delajo trgovci. — Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejšje plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejšja uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.

Litografija.

DELAVCI!

Zahtevajte povsod čevlje domačega dela. — Najboljši izdelek z znamko

PEKO

Tovarna **PETER KOZINA & Co.** Tržič